

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 15. maaliskuuta 2018
(OR. en)

7165/18

SOC 141
EMPL 103
ECOFIN 239
EDUC 99

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 15. maaliskuuta 2018

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 6570/18 + COR 1

Asia: Vuotuinen kasvuselvitys ja yhteinen työllisyysraportti 2018
– Neuvoston päätelmät (15. maaliskuuta 2018)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston istunnossaan 15. maaliskuuta 2018 hyväksymät päätelmät vuotuisesta kasvuselvityksestä ja yhteisestä työllisyysraportista 2018.

Vuotuinen kasvuselvytys ja yhteinen työllisyysraportti 2018

Neuvoston päätelmät

TODETEN SEURAAVAA:

1. Työllisyys- ja sosiaalinen tilanne kohenevat edelleen tasaisesti, vaikka jäsenvaltioiden sisällä ja niiden välillä onkin huomattavia eroja.
2. Marraskuussa 2017 EU:n työttömyysaste oli 7,3 prosenttia (ja euroalueen 8,7 prosenttia). Työllisyys ylittää vuoden 2017 kolmannella neljänneksellä kriisiä edeltäneen huipputasoa 2,1 prosentilla, ja nuorisotyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömyys ovat edelleen laskussa. Nuorisotyöttömyys on kuitenkin edelleen 16,7 prosenttia, ja pitkäaikaistyöttömyys on joissakin jäsenvaltioissa lähes 50 prosenttia kokonaistyöttömyydestä. Molemmat ovat edelleen merkittäviä haasteita useissa jäsenvaltioissa.
3. Eurooppa 2020 -strategian tavoitteena oleva miesten ja naisten 75 prosentin työllisyysaste on mahdollista saavuttaa, mutta useiden jäsenvaltioiden on tehtävä huomattavia parannuksia kansallisten tavoitteidensa saavuttamiseksi. Erityisesti naisten osallistumista työmarkkinoille on lisättävä. Sukupuolten väliset työllisyyserot pysyivät ennallaan: jäsenvaltioiden välillä on huomattavia eroja, mutta naisten työllisyysaste koko EU:ssa on 66,4 prosenttia verrattuna miesten 78 prosenttiin vuoden 2017 toisella neljänneksellä.
4. Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot ovat edelleen kasvaneet, ja ne ovat nyt saavuttaneet EU:n vuoden 2009 huipputasoa. Tämä on pääasiassa uusien työpaikkojen syntymisen ja vähäisemmässä määrin palkkojen nousun ansiota. Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot jäävät kuitenkin alle kriisiä edeltäneen tason useissa jäsenvaltioissa. Niiden henkilöiden osuus, joita uhkaa köyhyys tai sosiaalinen syrjäytyminen, pieneni edelleen ja on nyt saavuttanut vuoden 2008 tason. Tämä johtuu pääasiassa siitä, että vakava aineellinen puute ja vajaatyöllisissä kotitalouksissa elävän väestön osuus ovat vähentyneet merkittävästi.

5. Myönteisestä suuntauksesta huolimatta niiden henkilöiden kokonaismäärä, joita uhkaa köyhyys tai sosiaalinen syrjäytyminen, on edelleen hyvin suuri: 118 miljoonaa ihmistä eli 23,5 prosenttia kokonaisväestöstä vuonna 2016 (22,5 prosenttia miehistä ja 24,4 prosenttia naisista). Tämä viittaa siihen, että EU on kaukana Eurooppa 2020 -strategian tavoitteesta poistaa köyhyys- ja syrjäytymisriski vähintään 20 miljoonalta ihmiseltä.
6. Köyhyyden syvyys ja pysyvyys lisääntyvät jatkuvasti useissa jäsenvaltioissa, ja on olemassa merkkejä sosiaalietuuksien huononemisesta, mistä on todisteena työttömissä tai vajaatyöllisissä kotitalouksissa elävien henkilöiden köyhyysriskin kasvu. Suhteellisen suurten tuloerojen sitkeä esiintyminen, joka liittyy usein eriarvoisiin mahdollisuuksiin päästä koulutukseen ja saada sosiaalista suojelua ja heijastelee heikkoja työmarkkinatuloksia, on erittäin huolestuttavaa sosiaalisen osallisuuden ja kestäväen talouskasvun kannalta. Lapset ovat erityisen haavoittuvassa asemassa, sillä köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen riski koski yli 25 miljoonaa lasta eli 26,4 prosenttia lapsista vuonna 2016.
7. Työllisyys- ja sosiaalikysymykset ovat olleet yhä enemmän esillä viimeaikaisissa eurooppalaisissa ohjauksjaksoissa. Äskettäin hyväksytty julistus Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista on entisestään korostanut EU:n sosiaalisen ulottuvuuden merkitystä. Sosiaalisten oikeuksien pilarin tavoitteena on nykyisiin ja tuleviin haasteisiin vastattaessa ohjata kohti tehokkaita työllisyys- ja sosiaalipoliittisia tuloksia, joiden välittömänä tarkoituksena on täyttää kansalaisten olennaiset tarpeet, ja varmistaa sosiaalisten oikeuksien parempi toteuttaminen ja täytäntöönpano. Pilari antaa suunnan yhteiselle lähestymistavalle sosiaalisten oikeuksien suojelemiseksi ja kehittämiseksi sekä ylöspäin tapahtuvan sosiaalisen lähentymisen edistämiseksi.

KOROSTAEN SEURAAVAA:

8. Jatkuva talouskasvu on parantanut työmarkkinatilannetta entisestään. Uusia työpaikkoja syntyy vauhdikkaasti. Itsetyytyväisyyteen ei kuitenkaan ole aihetta, ja olisi pyrittävä työllisyys- ja sosiaalipoliittisten tulosten ylöspäin suuntautuvaan lähentymiseen. Vuotuisessa kasvuselvityksessä esitettyjen toimintapoliittisten painopisteiden jatkuvuutta pidetään sen vuoksi hyvänä asiana, erityisesti keskittymistä työllisyys- ja sosiaalikysymyksiin sekä kolmeen tärkeään asiaan: investointien edistämiseen, rakenneuudistusten toteuttamiseen ja vastuulliseen finanssipolitiikkaan.

9. Työntekijää kohden laskettujen työtuntien määrä on kasvanut huomattavasti hitaammin kuin työllisyys. Vastentahtoinen osa-aikainen ja tilapäinen työ on yhä erittäin yleistä. Työmarkkinoiden segmentoituminen on edelleen hyvin ongelmallista useissa jäsenvaltioissa, vaikka se onkin luonteeltaan hyvin vaihtelevaa. Palkkakasvu jatkuu vaimeana ja työssäkäyvien köyhyys on yleistä. Sen vuoksi on tärkeää keskittyä työn laatuun ja määrään sekä toimiin työssäkäyvien köyhyyden vähentämiseksi.
10. Muuttuva työelämä edellyttää nykyaikaista koulutus- ja osaamispolitiikkaa. Näiden vahva painottaminen sekä vuotuisessa kasvuselvityksessä että vuoden 2017 maakohtaisissa suosituksissa onkin erittäin tervetullutta. Erityisiä haasteita EU:lle asettavat muun muassa vahva korrelaatio koulutustulosten ja sosioekonomisen ja muuttajataustan välillä, vähäinen osallistuminen elinikäiseen oppimiseen, osaamisen kysynnän ja tarjonnan kohtaamattomuus sekä joissakin tapauksissa asianmukaisesti koulutetun työvoiman puute. Työnteon uudet muodot ja lisääntyvät siirtymät työurilla voivat myös edellyttää sosiaalisen suojelun järjestelmien jatkuvaa uudistamista, jotta kaikki työntekijät asemastaan riippumatta olisivat suojelun piirissä ja voisivat hyödyntää täysimääräisesti esimerkiksi digitalisaation sekä yhteisötalouden ja vihreän talouden tarjoamia uusia mahdollisuuksia.
11. Naiset ovat merkittävä hyödyntämätön työmarkkinapotentiaali. Heidän osallistumistaan työmarkkinoille olisi tuettava naisten ja miesten työn ja yksityiselämän yhteensovittamista helpottavilla nykyaikaisilla toimilla, joihin kuuluvat laadukkaan ja kohtuuhintaisen lastenhoidon saatavuus ja joustavat työjärjestelyt, asianmukaisissa tapauksissa kotitalouden toista tulonsaajaa koskevien verotuksellisten esteiden poistaminen sekä sukupuolten välisten palkkaerojen pienentäminen.
12. Eräiden ryhmien integroituminen työmarkkinoille on edelleen riittämätöntä, mikä heikentää työllisyysasteen nousua tulevaisuudessa. Erityisiä haasteita liittyy nuorten, EU:ssa laillisesti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten, ikääntyneiden työntekijöiden, pitkäaikaistyöttömien, monin tavoin epäedullisessa asemassa olevien henkilöiden, vammaisten ja matalan osaamistason työvoiman työmarkkinoille osallistumiseen. Näiden ryhmien erityistarpeet olisi tarpeellisessa määrin otettava huomioon yleisessä työmarkkina- ja sosiaalipolitiikassa. Tasapainoinen lähestymistapa sosiaaliseen suojeluun ja aktiiviseen työmarkkinapolitiikkaan on tärkeää näiden ongelmien ratkaisemiseksi.

13. Sosiaaliset investoinnit ja ennaltaehkäisevät toimintamallit ovat olennaisen tärkeitä, jotta voidaan parantaa kaikkien yksilöiden valmiuksia osallistua aktiivisesti yhteiskuntaan ja talouteen, mikä puolestaan parantaa sosiaalipoliittisia tuloksia ja edistää talouden kestävyyttä ja tuottavuutta. Tuloksellinen ja tehokas sosiaalinen suojelu edistää sosiaalista osallisuutta ja auttaa osaltaan turvaamaan elintason sekä ehkäisee köyhyyttä ja eriarvoisuutta. Työmarkkinoilta syrjäytyneille työkykyisille työkäisille olisi taattava riittävä tulotuki sekä laadukkaat sosiaalipalvelut ja tuki työmarkkinoille palaamiseksi, mihin sisältyy myös räätälöity, aktiivinen työmarkkinapolitiikka. Työhön kykenemättömille olisi tarjottava riittävästi tukea sosiaalisen osallisuuden varmistamiseksi. Vanhempien työmarkkinoille osallistumisen tukemiseen olisi liitettävä toimenpiteitä, joilla edistetään työ- ja yksityiselämän nykyaikaista yhteensovittamista ja lastenhoidon saatavuutta. Ennaltaehkäisevien toimintamallien ja varhaisen ongelmiin puuttumisen avulla voitaisiin pienentää niiden lasten osuutta, joita uhkaa köyhyys ja sosiaalinen syrjäytyminen, ja estää köyhyyden periytyminen sukupolvelta toiselle.
14. Väestörakenteen muutos asettaa jatkossakin merkittäviä haasteita, joihin on vastattava. Eläkkeiden riittävyys on turvattava samalla kun varmistetaan eläkejärjestelmien kestävyys. Äskettäiset eläkeiän korotukset ja aiempaa joustavammat työjärjestelyt ovat auttaneet lisäämään ikääntyneiden työmarkkinoille osallistumista, mutta enemmänkin on tehtävissä. Myös lisäeläkkeillä ja muilla eläkesäästöillä voisi olla myönteistä merkitystä eräissä jäsenvaltioissa. Näiden toimenpiteiden rinnalla on toteutettava lisätoimenpiteitä, joita ovat esimerkiksi työ- ja yksityiselämän yhteensovittaminen, työympäristöjen nykyaikaistaminen samalla kun turvataan laadukkaat työolot, työnantajien tietoisuuden lisääminen sekä joustavammat järjestelyt eläkkeelle siirtymistä varten. Pitkäaikaishoidon uudistusten tavoitteena tulisi olla kestävyys ja asianmukaisen, kohtuuhintaisen ja laadukkaan pitkäaikaishoidon saatavuus. Kohtuuhintainen ja laadukas ennaltaehkäisevä ja hoitava terveydenhuolto on myös avainasemassa väestön terveyden ja aktiivisuuden edistämässä ja pyrittäessä taloudelliseen vaurauteen. Olisi kiinnitettävä huomiota tiedon levittämiseen, jotta voitaisiin edistää asianmukaista ja tasapuolista terveydenhuollon palvelujen saatavuutta.
15. Tuloksellinen sosiaalinen vuoropuhelu, jossa otetaan huomioon kansalliset olosuhteet ja käytännöt, on olennaisen tärkeää yhteisen päätöksentekoon sitoutumisen lisäämiseksi. Työmarkkinaosapuolet ja kansalaisyhteiskunta olisi otettava ajoissa ja merkityksellisellä tavalla mukaan ohjausjaksoa koskevaan prosessiin.

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO KEHOTTA

JÄSENVALTIOITA

- ottamaan kansallisissa uudistusohjelmissaan huomioon vuotuisen kasvuselvityksen ja yhteisen työllisyysraportin painopisteet ja panemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöön unionissa ja jäsenvaltioissa kunkin oman toimivallan mukaisesti¹
- panemaan täytäntöön vuoden 2017 maakohtaiset suositukset
- tehostamaan toimia Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamiseksi
- hyödyntämään yhteisessä työllisyysraportissa 2018 käytettyä ja myöhemmin hienosäädettävää sosiaali-indikaattoreiden tulostaulua, työllisyyskehityksen seurantavälinettä ja sosiaalisen suojelun kehityksen seurantavälinettä lähentymistoimien ohjaamiseksi tarpeellisessa määrin.

KOMISSIOTA

- keskittymään eurooppalaisessa ohjausjaksossa jatkossakin työllisyys- ja sosiaalikysymyksiin
- varmistamaan, että työllisyys- ja sosiaalikysymykset ja niiden vaikutukset otetaan asianmukaisesti huomioon jäsenvaltioiden politiikkojen arvioinnissa
- käymään jäsenvaltioiden kanssa aktiivista vuoropuhelua sosiaali-indikaattoreiden tulostaulun indikaattoreista toimivallanjakoa täysimääräisesti kunnioittaen

TYÖLLISYYSKOMITEAA JA SOSIAALISEN SUOJELUN KOMITEAA

- tekemään tiivistä yhteistyötä Euroopan komission kanssa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa EU:n pitkän aikavälin toimintapuitteissa pilaria koskevan julistuksen ja Eurooppa-neuvoston 14. joulukuuta 2017 antamien päätelmien mukaisesti

¹ EUCO 19/1/17 REV 1.

- jatkamaan monenvälistä ja aihekohtaista valvontaa ja vertailua sekä seuraamaan jäsenvaltioiden työllisyys- ja sosiaalista tilannetta yhteisessä työllisyysraportissa 2018 käytetyn ja myöhemmin hienosäädettävän sosiaali-indikaattoreiden tulostaulun, työllisyyskehityksen seurantavälineen ja sosiaalisen suojelun kehityksen seurantavälineen avulla, jotta neuvosto voisi saada näyttöä eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa käytäviä keskusteluja varten
- jatkamaan yhteistyötä komission kanssa sosiaali-indikaattoreiden tulostaulun hienosäätämiseksi, erityisesti dynaamisten työmarkkinoiden ja oikeudenmukaisten työolojen alalla, yhteisen työllisyysraportin 2019 hyväksymistä varten
- tekemään läheistä yhteistyötä muiden neuvoa-antavien komiteoiden ja osapuolten, erityisesti talous- ja rahoituskomitean, talouspoliittisen komitean, koulutuskomitean, johtavien virkamiesten tasolla kokoontuvan kansanterveystyöryhmän sekä Euroopan laajuisen julkisten työvoimapalvelujen verkoston kanssa varmistaen näin, että taloudelliset, työllisyys- ja sosiaaliset kysymykset otetaan tasapainoisella tavalla huomioon eurooppalaisessa ohjausjaksossa
- jatkamaan tiivistä yhteistyötä Euroopan tason työmarkkinaosapuolten kanssa tuloksellisen sosiaalisen vuoropuhelun edistämiseksi EU:ssa ja jäsenvaltioissa.
